

Deo I

Nostradamuse, ovo je tvoj život!

The 5th Wave

By Rich Tennant

„Vaša visosti, organizovao sam vam ručak
sa Nostradamusom, učenjakom
i čovekom izvanrednih sposobnosti.“

U ovom delu...

Nadam se da vam je pasoš pri ruci, jer uskoro krećete na putovanje po Nostradamusovom svetu. Možda ćete se u početku osećati neobično, ali ne brinite – u dobrim ste rukama. Putovanje smo podelili u dve etape. Jednu čini sveobuhvatni pregled – neka vrsta opšte slike – Nostradamusovog načina razmišljanja i rada. Druga etapa predstavlja pogled na njegov život i svet koji ga je okruživao. Čitajući prvi deo knjige, sami ćete napraviti Nostradamusov portret na renesansnoj pozadini. Ukoliko budete razumeli pitanja koja su mučila ljude njegovog vremena, lakše ćete razumeti samog Nostradamusa i razloge zbog kojih je bio zabrinut za budućnost čovečanstva.

Kako nastaju legende

U ovom poglavlju

Predstavljanje počasnog gosta

Zašto je Nostradamus i danas slavan

Istina o proricanju

Da li je Nostradamus zaista predvideo budućnost

Budućnost je neobična pojava. Nije lako predvideti šta će se dogoditi, a ako vam to nekim čudom i uspe, vaša otkrića možda nikada neće biti obelodanjena. Nostradamus je svoja predskazanja shvatao vrlo ozbiljno i objavljivao ih je, kako bi bio siguran da će njegove poruke pronaći put do ljudi. Iako je odavno umro, stekao je izvesnu slavu tokom života u rodnoj Francuskoj, a njegov značaj ni danas nije zanemarljiv. Dok je bio živ, objavio je manji deo svojih proročanstava i zahvaljujući njima postao poznat – uglavnom među ljudima dovoljno bogatim da kupe njegove spise. Međutim, Nostradamusove poruke i dalje kruže svetom (i čuje ih *mnogo* više ljudi), a njegova proročanstva tumače se u brojnim knjigama na raznim jezicima. I pored toga, za većinu ljudi Nostradamus je samo ime čoveka koji je, tobože, predviđao budućnost – ostali podaci o njemu uglavnom su nepotpuni.

Nostradamus je bio izuzetna osoba i nadam se da ćete to i sami uvideti. Bio je lekar, pisac, odličan kuvar (prava retkost među muškarcima iz doba renesanse!), apotekar (nešto između farmaceuta i travara) i istinski humanista. Njegove reči odnosile su se na živote ljudi koje nikada nije sreo i sudbine država koje nikada nije video. Iz daleke prošlosti dosegaio je sadašnjost, darujući nam bolji uvid u svet oko nas i nadu da su moguće promene čovečanstva nabolje.

Upoznajte Nostradamusa

Saznati nešto o Nostradamusu nije lak posao. Otkako je zabeležio svoje poslednje predskazanje prošlo je skoro 450 godina, a tako mnogo vremena može da zamuti pogled i mnogo dalekovidnijih od mene. Veliki izazov čeka onoga ko želi da sazna više o Nostradamusovoj ličnosti na osnovu njegovih spisa, zato što je on vrlo retko pisao o sebi i svojim razmišljanjima. Ali budući da čoveka ne čine samo njegova dela, poznavanje nekih pojedinosti o svakodnevicu i vremenu u kome je živio, još bi nam više pomoglo da shvatimo ko je Nostradamus uistinu bio i zašto još uvek fascinira ljude širom sveta (za početak, na slici 1-1 vidite kako je izgledao).

Slika 1-1:
Nostradamus.

Scala / Art Resource, New York

Čovek

Nostradamus je rođen u znaku Jarca (objašnjenja Zodiijaka i astrologije potražite u poglavlju 6), što vama i ne mora mnogo da znači. Međutim, jednom astrologu kakav je bio Nostradamus (koji detaljno proučava uticaj zvezda na živote ljudi) znak Zodiijaka otkriva mnogo toga o ljudskom karakteru. Po mnogo čemu bio je tipičan Jarac – odlučan čovek sa izraženim osećajem odgovornosti, oprezan u govoru i radu.

Naravno, mogli biste pomisliti da reč *oprez* ne ide uz čoveka koji je predskazao dolazak antihristā (ove likove upoznaćete u poglavlju 13) i uništenje sveta (poglavlje 18 je prilično žestoko), ali evo dokaza: Nostradamus nije baš žurio da objavi drugi deo svojih čuvenih *Proročanstava*; to je učinjeno tek *nakon* njegove smrti. Ljudi u 16. veku, naime, nisu se mnogo razlikovali od današnjih – predviđanja smrti, bolesti i uništenja nisu dočekivana raširenih ruku. Ko bi rekao.

Da bi se bolje upoznala neka osoba, nije na odmet reći nešto i o znaku Zodiijaka u kome je rođena, ali bih napomenula i sledeće: ljudi se ne mogu opisivati samo na osnovu jednog aspekta njihovog života, oni su mnogo složeniji od toga. Da biste zaista razumeli Nostradamusa i njegova predskazanja, saznajte što više o njemu – pokušajte da vidite svet kakav je bio u njegovo vreme, posmatrajte ga njegovim očima.

Njegovo vreme

Kao i na svakog drugog čoveka, i na Nostradamusa je uticalo doba u kome je živeo. Renesansa je u Evropi trajala od kraja 14. do sredine 16. veka. Ako biste morali da je opišete jednom rečju, prava reč bila bi *promena* (renesansu sam sa mnogo više reči opisala u poglavlju 2).

Tokom rane renesanse, hrišćanska crkva je kontrolisala obrazovanje i informisanje, jer su njeni poglavari i sveštenici – pored plemstva – jedini znali da čitaju. A onda su prevodioci i štamparije omogućili da knjige stignu do svih društvenih slojeva. Ljudi su počeli da čitaju i razmišljaju, radale su se nove ideje i širile munjevitom brzinom, sve više se cenio ljudski um i vera u njegove sposobnosti. Ovaj poslednji princip prerastao je u revolucionarni pokret pod nazivom *humanizam*, koji je isticao značaj, snagu i lepotu ljudskog stvaralačkog potencijala. Pre toga, snaga kreativnosti i lepote pripisivala se samo božanskom izvoru, uglavnom hrišćanskom bogu.

Slikarstvo, vajarstvo i likovna umetnost uopšte, književnost, muzika, proučavanje antičkih filozofa, postepeni napredak naučnog istraživanja sveta – to su bile oblasti kojima su se ljudi tog vremena bavili. Isprva je samo vera definisala čoveka, ali s napretkom renesanse veri se priključilo i razmišljanje. Sva ta izučavanja bila su uzbudljiva, ali i naporna – napredni pojedinci nisu uvek dolazili do istih zaključaka, a započeli su i verski problemi. Mnoge nove ideje i pogledi na život sukobili su se sa hrišćanskim dogmama, i predstavljali pretnju crkvi čija se moć nikada ranije nije dovodila u pitanje.

Ako se tome dodaju radikalne ekonomske i političke promene koje su potresale svet (odnosno, Evropu koja je za tadašnje ljude bila svet), dobija se pokretački impuls koji je usmerio kretanja ljudskog roda u novom pravcu. Nostradamus se nalazio u samom središtu tih zbivanja, opažajući zakonitosti u promenama koje su se događale, nadajući se da će njegova predskazanja upozoravati, voditi i usmeravati ljude na njihovom životnom putu.

Njegov život

Kad se pomene Nostradamus, verovatno ćete najpre pomisliti na *predviđanja*, i to ne bez razloga – ona su ga učinila slavnim. Ipak, to nije sve. Iako bi zanimanje *profesionalni prorok* odgovaralo opisu njegovog radnog mesta, on je bio mnogo više od toga: student, predavač, astrolog, lekar, farmaceut (u ono vreme govorilo se *apotekar*), savetodavac, otac, muž, prijatelj, humanista, filozof, alhemičar, prorok i pisac. Nije loše za 62 godine života, zar ne? (Detaljnu biografiju naći ćete u poglavlju 3.)

Nostradamus je umnogome koristio znanja iz klasičnih predmeta (kao što je latinski) koja je učio u ranoj mladosti. Ali, pažnju su mu privlačile i, da ih tako nazovemo, nekonvencionalne oblasti, poput astrologije i mističnih aspekata judaizma (njegovi su bili sefardski Jevreji a preobratili su se u hrišćanstvo u njegovom detinjstvu). Mnogi važni uticaji na Nostradamusov rad obrađeni su u poglavlju 4.

Po završetku studija, Nostradamus se opredelio za medicinu i proslavio se time što je zbrinjavao žrtve crne kuge, neizlečive bolesti koja je harala Evropom i pokosila mnogo ljudi. Putovao je od grada do grada i lečio ljude. Glas o njegovoj lekarskoj veštini proneo se nadaleko, mada su ga kolege žestoko kritikovale zbog neuobičajenih metoda lečenja.

Nakon što je izvesno vreme bio putujući iscelitelj, a u jednom kratkom i srećnom periodu i suprug i otac, Nostradamus je izgubio ugled i porodicu. Spakovao je lekarsku torbu i ponovo krenuo, ali ovoga puta u potragu za novim životnim iskustvom i odgovorima na pitanja koja su ga mučila, verujući da ga vodi neobična moć sagledavanja budućnosti. Nostradamus se skrasio u francuskom mestu Salon i počeo ponovo da gradi svoju reputaciju – kao lekar, apotekar i astrolog koji je posedovao i neke posebne veštine.

Predviđanja

Da je Nostradamus kojim slučajem odlučio da ostatak života provede kao lekar, apotekar, astrolog i porodični čovek, ni vi ni ja ne bismo nikada čuli za njega. Ali, nešto se desilo na nekom od njegovih brojnih lutanja i započela su govorkanja o proročkim moćima tog neobičnog čoveka. Pisani dokazi o njegovim uviđanjima u budućnost nastali su tek kasnije, kada je počeo da objavljuje *Almanahe*.

U svojim godišnjim radovima, *Almanasima*, Nostradamus je na osnovu proučavanja zvezda predviđao vremenske uslove i količinu roda. U *Almanasima* su objavljivane pesme od po četiri stiha, *katreni*, u kojima je predviđao događaje u toj godini. Godišnjaci su postali toliko popularni da je Nostradamus počeo da predviđa dalju budućnost (učinio je to za period do 3737. godine). Ta predviđanja je objavio u posebnoj knjizi pod nazivom *Proročanstva*. Danas ovaj Nostradamusov spis privlači najveću pažnju jer obuhvata 942 proročanstva.

Nakon što su objavljena tri i po odeljka *Proročanstava*, Nostradamus je odlučio da ne dozvoli objavljivanje napisanog ostatka za svog života. Period renesanse bio je nemiran i Nostradamus je znao da crkvi, francuskoj vladi (posebno kraljevskoj porodici, o kojoj će biti reči u poglavlju 8) i izvesnim pojedincima pomenutim u katrenima, možda neće polaskati neka njegova predviđanja, što bi ga moglo dovesti pred inkviziciju (crkveni sud koji je progonio neprijatelje crkve – stvarne i izmišljene – i o njemu ćete nešto više naći u poglavlju 2).

Nostradamusova predviđanja obuhvataju zastrašujuće dug period – od 1555. do 3737. godine! U njima je iskoračio i van granica rodne Francuske, predviđajući neposrednu budućnost kraljica, država i politike u svom delu sveta (poglavljja 7 i 8), Francusku revoluciju (poglavljje 9) i Napoleonovu karijeru (poglavljje 10). Što je dalje gledao u budućnost, video je veći deo sveta, pa su nova proročanstva odražavala tu širu perspektivu. Njegov pogled na budući svet obuhvatio je i užase svetskih ratova (poglavljja 11 i 12), promene koje su se dogodile na prelazu iz jednog milenijuma u drugi (poglavljje 16), prirodne katastrofe (poglavljje 18), ali i svetlo na kraju tunela – nadu koju budi era Vodolije (poglavljje 19). Predvideo je čak i pojedine ljude, uključujući plemiće našeg doba kao što su princ Čarls i leđi Dajana (poglavljje 14), i predskazao promene u instituciji porodice (poglavljje 17).

Nostradamus je pisao predskazanja i crtao astrološke karte sve do smrti (u julu, 1566. godine), koju je takođe predvideo – ako je verovati brojnim pričama koje se o tome ispredaju. (U poglavlju 3 nalazi se spisak svih radova koje je Nostradamus objavio, kao i priče o njegovoj smrti.)

Predviđanje ili proricanje?

Veština proricanja budućnosti stara je koliko i čovečanstvo. Ljudi su prirodno radoznali i žele da znaju šta im donosi sutrašnjica. Gledanje u budućnost u većini slučajeva naziva se *predviđanje* – to je u redu, ali nije dovoljno precizno (uostalom, i meteorolozi *predviđaju* kakvo će biti vreme). Kad je reč o Nostradamusu, stvari stoje malo drugačije, i upravo ta razlika – upliv božanske sile – menja *predviđanje* u nešto što zvuči uzvišenije i zove se *proricanje*. Rekla bih da je Nostradamus je koristio dva načina za gledanje u budućnost:

- ✓ **Predviđanje:** Neke sisteme za predviđanje možda već poznajete – to su, na primer, tarot, konstelacije zvezda, upotreba novčića, štapića ili kamenčića. U ovim sistemima koriste se *simboli*, što znači da jedna stvar predstavlja drugu (na primer, sličica srca može simbolizovati ljubav), a tumači ih osoba koja poznaje simbole i sistem. Ova vrsta predviđanja poznatija kao gatanje, uglavnom se primenjuje da bi se dobili odgovori na pitanja o životu neke osobe.
- ✓ **Proricanje:** Ovo je takođe način predviđanja, ali uz božanski upliv ili pomoć više sile, i uključuje meditaciju ili molitvu. Proricanje često ima religijsku svrhu i obavlja se za opšte dobro, a ne za pojedinca. Skeptike više zanimaju proročanstva nego predviđanja, jer proroci ne samo što vide budućnost, nego im informacije stižu direktno sa božanskog „crvenog telefona“.

Nostradamus je tokom rada koristio i predviđanje i proricanje, a hrišćanski Bog je nadahnjivao njegovo pisanje i omogućavao uvid. Shodno tome, Nostradamus se bavio i *predviđanjima* i *proročanstvima*, ali u ovoj knjizi uglavnom će se upotrebljavati termin *predviđanje* jer ima šire značenje. Ukoliko mi se učini da je Nostradamus pri nekom izuzetno lucidnom viđenju budućnosti bio zaposednut višom silom, sigurno ću to naglasiti – baš kao što ću naglašavati i situacije u kojima ga je nedostatak sna odvlačio na stranputicu (predviđanje budućnosti detaljnije je obrađeno u poglavlju 5).

Ideja da ga Bog snabdeva vizijama, učinila je Nostradamusova predskazanja mnogo uverljivijim u očima religioznog stanovništva u periodu renesanse, i pomogla mu da izbegne nevolje s lokalnom crkvenom vlašću u osetljivim situacijama. Pa dobro, *uglavnom* ih je izbegavao (u poglavlju 3 pročitajte nešto više o Nostradamusovim trvenjima sa crkvom). Crkva, naime, ne voli kada ljudi pričaju direktno s Bogom – to smatra svojim poslom.

Pa dobro, kako je to radio

Nostradamus je sedeo noću u radnoj sobi, na trećem spratu svoje kuće u južnoj Francuskoj, meditirajući i kontemplirajući o budućnosti. Koristio je sve poznate mistične metode, uključujući i delove iz paganskih religija, alhemiju (obrađenu

u poglavlju 6), kabalnu (mističnu tradiciju iz judaizma) i hrišćanski misticizam (o poslednje dve metode biće reči u poglavlju 4). Da bi razjasnio svoje vizije, izračunavao je kako planete i zvezde utiču na ljude i njemu znane zemlje (poglavlje 6). Nakon zapisivanja beležaka (verovatno na latinskom, koji je bio jezik učenih ljudi u renesansi), Nostradamus je na francuskom pisao katrene o budućnosti koju je video.

Katreni su napisani uglavnom na provansalskom francuskom – jeziku regiona u kome je Nostradamus odrastao i živeo. Međutim, unoseći u njih igre rečima, simbole i trikove, Nostradamus je zbunjivao prosečnog čitaoca i zato su čak i školovani ljudi teško tumačili njegove katrene (u poglavlju 6 objasnila sam razloge te nejasnoće, i neke trikove koje je koristio da bi „zamaglio“ stihove). Nostradamus je želeo da komunicira s ljudima, ali je namerno koristio zaobilazni put u izražavanju kako bi njegova predskazanja bila teško razumljiva. Negativna ili pogrešna predviđanja mogla su ga skupo stajati (pogledajte odeljak „Predviđanja“ ranije u ovom poglavlju i podsetite se s kojim je društvenim snagama bio u sukobu), a pošto u njegovim vizijama nije baš sve bilo ružičasto, stalno je hodao po tankoj liniji između kazivanja istine i zadovoljavanja onih koji su imali moć (u poglavlju 5 govori se nešto više o formi i funkciji njegovih predskazanja, i istražuju se katreni u kojima opisuju svoja noćna predviđanja).

U čemu je tajna njegove slave

Nostradamus je čvrsto verovao u hrišćansku dogmu, što vas možda iznenađuje jer ga mnogi smatraju profesionalnim prorokom. Ipak, Nostradamus je dostigao drugačiju vrstu besmrtnosti od one koju nudi hrišćanstvo. Njegova predskazanja su se neprekidno štampala i nakon njegove smrti, a u novije vreme godišnje se izdaje desetak knjiga s novim tumačenjima – to je dosad postigla jedino Biblija. I dok god je tako, on i njegova zaostavština ostaju aktivan deo naših života. Ukoliko želimo da otkrijemo zašto Nostradamus i dalje zanima ljude, treba da se vratimo njegovim katrenima.

Tu smo. Pročitajte ponovo poslednju rečenicu i videćete u čemu je stvar: ljudi žele odgovore. Nemamo ništa protiv sadašnjosti, ali želimo bar malo da se kladimo na sigurno i saznamo šta nam donosi sutrašnjica. I osim tog letimičnog pogleda na nju, verujem da ljudi žele potvrdu kako postoji opšta slika – nije važno je li to božanski plan ili samo jednostavna logika funkcionisanja sveta. Mislim da svako od nas ima podsvesnu potrebu da bude deo univerzuma – drugim rečima, ljudi ne žele da budu sami, niti žele da budu odgovorni za sav taj nered oko sebe (koji čovečanstvo neprekidno pravi tokom svoje istorije).

Kakve onda veze ima Nostradamus s tom prastarom potrebom čoveka da pronađe opšti obrazac? Ako su njegova predviđanja tačna, i ako je zaista bio nadahnut božanskom iskrom koja povezuje sva živa bića, tada je (verovatno) istina da božanska sila i opšti plan zaista postoje. Drugim rečima, mislim da je Nostradamus zaista mogao da predvidi buduće događaje, što predstavlja osnovu ideje da smo deo šireg obrasca univerzuma, da tom sistemu pripadamo, da smo u njemu važni i da on ima svoju svrhu. Naše postojanje nije slučajnost, niti se svodi na to da ćemo besciljno lutati svetom dok nas ratovi, bolesti i sopstvena tehnologija ne unište. Nostradamusova sposobnost predviđanja daje nam nadu.

Razlozi za posebno uvažavanje Nostradamusa jesu i to što su njegova proročanstva analizirana mnogo više nego druga gledanja u budućnost, i to što je imao dosta uspeha u proricanju, sudeći po broju katrena za koje se veruje da su se obistinili (pogledajte sledeći odeljak).

Pa dobro, ako ste uspeali da izađete iz ovog mračnog filozofskog bunara, sigurno ćete razumeti i treći razlog koji je održao Nostradamusa visoko na listi slavni: čista radoznalost. Ljudi s televizije znaju da će lako navesti gledaoce da se vrate emisiji čiji je ishod nerazjašnjen. Život, bar onakav kakav je do sada bio, nije ništa drugo nego veliki roman u nastavcima – niko od nas, prosečnih ljudi (koji ne predviđamo budućnost), ne zna šta će se sledeće dogoditi. Nostradamusova proročanstva se ne odnose samo na njegovo vreme, i zato se ljudi stalno za njih interesuju. Ona obuhvataju period od preko 2000 godina, što predstavlja veliku količinu materijala. Na taj način Nostradamus je osigurao da se ljudi stalno vraćaju njegovim spisima, a to je mudar potez nekoga ko želi da ostavi trag za sobom. Da je u to vreme postojao marketing, njegov postupak bio bi proglašen za sjajnu marketinšku strategiju.

Istina o proricanju

Iz mora diskusija o Nostradamusu izranja najčešće pitanje: da li je on stvarno predvideo budućnost? Spremna sam da vam ponudim dva odgovora – svoj odgovor i odgovor drugih ljudi. Međutim, čini se da najpre moramo da odgovorimo na sledeće pitanje: da li je predviđanje budućnosti uopšte moguće?

Da li je predviđanje moguće

Godinama su se sprovodila naučna ispitivanja s ciljem da podrže ili odbace mogućnost predviđanja, a obuhvatala su bacanje novčića, astrologiju, mešanje karata i druge naoko slučajne procedure. Argumenti za predviđanja i protiv njih bili su podjednako ubedljivi, pa mnogi ljudi i dalje ne znaju šta da misle o tome. U ovom odeljku govoriću o predviđanjima, izneti svoje mišljenje o njima i predočiti vam šta o Nostradamusovim proročanstvima kažu kritičari.

Stav autora

Odgovor na pitanje da li je predviđanje istina ili obmana stvar je ličnog mišljenja i, shodno tome, imam ga i ja. Zahvaljujući svom životnom iskustvu, kao i dugogodišnjem proučavanju snova, predviđanja i proricanja, čvrsto sam se uverila da je moguće spoznati budućnost. Čitavog života zaokupljala me je prošlost, sadašnjost i želja da saznam nešto o budućnosti. Toj strasti ne mogu da odolim, i zato vam iznosim svoje zamisli o Nostradamusu i njegovom radu.

Verujem da se budućnost može predvideti na nebrojeno mnogo načina – božanskim nadahnućem, čitanjem tarot karata, pomoću astrologije, snova i sl. (u poglavlju 5 naći ćete detaljnija objašnjenja ovih metoda). Bez obzira na to da li imaju kulturnu ili religijsku pozadinu, pojedine vrste predviđanja stare su koliko i čovečanstvo, a to – po mom mišljenju – dosta govori o njima. Naravno,

ljudi su skloni tome da odbace predviđanja ako im ne idu u prilog. Međutim, iz godine u godinu mnogi pokušavaju da saznaju nešto o budućnosti, pogotovo u kriznim situacijama. Izvesni događaji, kao što su teroristički napadi (ove katrene objasnila sam u poglavlju 15) i zemljotresi (poglavlja 18 i 19), pobuđuju lavinu zanimanja za predviđanje, jer ljudi žele da saznaju kako da se pripreme za promene, kako da im se prilagode i da na njih reaguju.

Naglašavam, a to ćete verovatno приметiti dok budete čitali ovu knjigu, da ja verujem u predviđanje budućnosti, ali ne mislim da je budućnost nepromenljiva. Posmatram to na sledeći način: ako život zamislimo kao tapiseriju koja se neprekidno tka, predskazana budućnost je samo jedan od uzoraka sa te tapiserije, a mi još uvek možemo da ga izmenimo tokom izrade. I vi i ja imamo slobodnu volju da živimo kako želimo i da donosimo sopstvene odluke. Ipak, moramo biti svesni da smo deo sistema planete Zemlje i ne možemo se od njega odvojiti.

Stav kritike

Moderno doba donelo je oduševljenje svim onim što je naučno i što se može dokazati. Kritika predviđanja počiva na tome da ljudi uglavnom čuju ono što im odgovara i ono što mogu zgodno da povežu sa odgovarajućim aspektima svog života. Ovo prigodno uklapanje predstavlja osnovu za kritičare koji tvrde da se sve svodi na popunjavanje praznina. Ipak, verujem da obris nekog događaja može biti u skladu s pojedinostima (čak i onima koje se ne uklapaju); one se menjaju tokom vremena, a mi unosimo te izmene u pomenutu tapiseriju života.

Na primer, zamislite da vam neko prorekne kako će u vaš život u naredna tri dana ući jedan pas, i da će taj događaj biti važan za vašu buduću sreću. Pošto i vi, kao i većina ljudi želite da budete srećni, verovatno ćete krenuti u potragu. Dva dana kasnije, srećete privlačnu osobu koja šeta psa i smeši vam se. Stvar se desila, bilo vam je suđeno da se sretnete i zaljubite, a ishod bajke po vašem izboru dogodio se u predviđenom roku. Da li se obistinilo proročanstvo ili se desilo nešto krajnje uobičajeno?

Kritičari tvrde da pas ne može biti potvrda tačnosti predviđanja. Sreća je mogla jednako lako da naiđe u vidu iznenadnog nasleđivanja novca od nekog ljubitelja pasa, kao i u vidu zaljublivanja u njega. Suština je sledeća: vi ste se potrudili da se nadete u okolnostima iz datog predviđanja i tako učinili da se ono obistini. Za razliku od kritičara, verujem da je proricateľ sudbine video opšti obrazac, skrenuo vam pažnju na njega i tako pomogao da prepoznate potencijal nasmešenog šetača s psom, umesto da ga zanemarite.

Kako god bilo, psi će dolaziti i odlaziti, kritičari će diskutovati o tome da li su, s naučne tačke gledišta, predviđanja moguća ili nisu, ali ja bih želela da stvar sagledamo šire nego što se to danas može iz samo naučnog ugla. Slažem se s tim da uvek treba ostaviti mesta sumnji, ali verujem da predviđanja (čak i kada su izmišljena) predstavljaju valjan način da se unapred sagledaju verovatni obrasci. Šta ćete sa nekim predviđanjem uraditi vaša je lična odluka, ali predviđanje budućnosti jeste stvarno.

Nostradamus lično

Nostradamusova proročanstva privlače običnog čoveka, jer je taj čovek radoznao i treba mu nada. Naučnici i kritičari su tvrd orah, ali Nostradamus je i tome doskočio, pa stoga svako u katrenima može videti nešto drugo. Ko ih je protumačio pravilno, a ko pogrešno, može biti predmet akademskih rasprava. Svako od nas (osim akademika, naravno) želi da zna šta se krije u proročanstvima i šta će se desiti u budućnosti.

Da li ste čuli priču o pet slepih ljudi koji su doticali istu stvar? Svaki od njih je dotaknuo drugi deo slona – glavu, kljove, surlu, kožu, rep – te su se i njihovi opisi ove životinje razlikovali. I naučnici i kritičari koji proučavaju Nostradamusa kao slepci iz priče vide samo jedan mali deo celog slona. Kada saslušate one koji imaju šta da kažu i uzmete sve u obzir, smatram da se istina mora jednom pojaviti, a vi ćete je tada među katrenima sagledati u celini (upravo to je pravo značenje Nostradamusovih poruka).

Kritičari o Nostradamusu

Ne misle svi da je Nostradamus najbolje od svih proricao i izrađivao astrološke karte. Čak i astrolozi koji su s njim delili isto noćno nebo sumnjali su u njega i smatrali ga amaterom. Kao dokaze za svoje tvrdnje iznosili su netačne položaje planeta na njegovim kartama, pogrešne proračune, uključivanje dva Sunca u astrološku kartu, aljkave zaključke i netačna predviđanja koja su bila gotovo suprotna od onoga što se zaista desilo. Ove zamerke odnosile su se uglavnom na godišnjake, ali su prenete i na *Proročanstva* nakon što su objavljena.

U moderno doba, više se ne opovrgava Nostradamusovo poznavanje astrologije, već njegov izbor reči (smatra se u najmanju ruku čudnim), i navodi se kako se njegove vizije mogu razumeti tek kada je već kasno. Kritičari, naime, imaju snažnu potrebu da sagledaju stvari jasno kao dan. Oni teže da odbace predviđanje ukoliko nema dovoljno podataka koji bi ukazali na događaj *pre* nego što se on desi.

Ako zavirite u proročanstvo nakon što se neki događaj već odigrao i kažete: „Hej, pa Nostradamus je ovo predvideo!“, pali ste u zamku *selektivnog tumačenja*, što je srodno selektivnom sluhu: prihvatate samo one delove katrena koji se slažu sa onim što vam odgovara (kao što su pojedini nekog događaja) i zanemarujete sve ostalo. Neobični simboli i nejasne poruke u katrenima napravile su od Nostradamusovih proročanstava pravi teren za one koji su oportunistički tumačili njegove reči (naročito za političke potrebe). Nostradamusovi kritičari često su podsećali javnost da je pouzdanost proročanstava, statistički posmatrano, u granicama proseka.

Poštovaoci o Nostradamusu

Ljudi koji strastveno proučavaju Nostradamusove spise misle da su kritičari suviše grubo prema čoveku koji je pokušavao da ne bude pogubljen zbog svojih reči. Oni tvrde da Nostradamus nije kriv za to što je pravo značenje katrena ostajalo skriveno sve dok se predviđeni događaj ne bi obistinio. Nostradamus

je možda i nameravao da jednom otkrije značenje onih događaja koji se nisu mogli promeniti. Vidoviti ljudi iz kasnijeg perioda, poput Džin Dikson, podelili su svoja predskazanja u dve kategorije – ona koja bi se mogla promeniti i ona koja će se ostvariti bez obzira na sve.

Verujem da je Nostradamus shvatao koliko su valjani katreni (oni koji suprotumačeni *nakon* što se ispostavilo da su tačni) važni za verodostojnost ostalih njegovih proročanstava. Ne zaboravite da je on gradio svoju reputaciju! Takvi zapisi stvorili bi utisak da bi se i ostala predviđanja pokazala kao tačna kada bi se njihovo značenje protumačilo. Saznanje da su neki katreni dokazano tačni (to jest, da su se predviđanja iz njih obistinila) učinilo bi ostale katrene mnogo zanimljivijim i ubedljivijim. U svakom slučaju, ljudi i danas čitaju Nostradamusove spise, što znači da je on ipak uspeo da ostvari svoj cilj i ostavi trajan zapis za čovečanstvo.

Verujem da je Nostradamus zaista imao talenat za ovu vrstu posla i želela bih da vas u ovoj knjizi ubedim u to. Uostalom i on je bio samo čovek, što objašnjava zašto neka od njegovih proročanstava izgledaju kao prazna priča, a zašto su neka jednostavno pogrešna. Ili možda mi na pogrešan način tumačimo pojedinačne katrene, ko zna. Sve je moguće!

Tumačenja Nostradamusovog teksta u ovoj knjizi (kao i svih drugih njegovih tekstova) samo su moje pretpostavke o tome šta je Nostradamus želeo da saopšti. Mišljenje o predviđanjima i proricanjima (da su ona stvarna i da predstavljaju zanimljive oblasti za izučavanje) uticalo je i na moja tumačenja katrena. Imajte to na umu sve vreme dok budete čitali *Nostradamusa za neupućene* i formirali sopstveno mišljenje.

U ovoj knjizi dajem vam savete i smernice kako da dođete do sopstvenih zaključaka o Nostradamusu, što ne znači da me morate poslušati. Ja sam ovde samo vaš vodič koji treba da obezbedi prava sredstva, kako biste lakše došli do sopstvenih ideja i izabrali pravi put u sopstvenim istraživanjima.

Nostradamus o sebi

Iako Nostradamus nije imao izdavača koji bi sprečio eventualnu lošu reputaciju i glasine, sama proročanstva su mu poslužila kao oružje za suprotstavljanje kritičarima. U *Predgovoru Proročanstava* – posvećenom njegovom sinu Sezaru – Nostradamus je priznao da njegova proročanstva nije lako protumačiti. Njihovo pravo značenje razjasniće se tek kada nastupi novo doba, a neznanje postane prošlost. Pretpostavljam da je to vreme došlo: evo me kako uz pomoć moćne tehnologije i uticajnog izdavača pišem *Nostradamusa za neupućene*.

U *Predgovoru Proročanstava* Nostradamus priznaje da je namerno zamaglio značenje katrena, ne izvinjavajući se što je na taj način otežao njihovo razumevanje. Veruje se kako je time želeo da spreči nezalnice (sklone pogrešnoj upotrebi informacija) i osvetoljubivce (koji bi ga mogli ubiti) da otkriju šta će se dogoditi u budućnosti.

U *Poslanici Anriju II* (još jednom spisu koji sadrži proročanstvo) Nostradamus je zapisao da će ga kritičari verovatno smatrati nerazumljivim. Nije ni pokušao da objasni zašto je dosledno koristio takav stil, osim što je izjavio da će njegova proročanstva moći da razumeju samo mudri ljudi (opisao ih je kao sledbenike istih tradicionalnih puteva kojima on hodi).